

Nr 263.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående fortsatt statlig
exportkreditgaranti; given Stockholms slott den 8 maj
1936.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Fritjof Ekman.

*Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 8
maj 1936.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden UNDÉN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON,
VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med t. f. chefen för utrikesdepartementet samt chefen för finansdepartementet anför chefen för handelsdepartementet, statsrådet Ekman:

I anledning av Kungl. Maj:ts i proposition den 17 mars 1933, nr 245, framställda förslag medgav samma års riksdag, att, i huvudsaklig överensstämmelse med vad av mig i statsrådsprotokollet över handelsärenden för nämnda dag anförts och med iakttagande av de synpunkter, vilka av särskilda utskottet i dess utlåtande nr 4 framhållits, samt enligt de närmare bestämmelser, som kunde bliva av Kungl. Maj:t meddelade, svenska staten finge under tiden till och med utgången av budgetåret 1933/1934 till belopp av högst 75 miljoner kronor iklädas betalningsansvar för exportkrediter för till utlandet levererade inhemska alster av industri, jordbruk och fiske. Riksdagen medgav vidare, att av nyssberörda belopp av 75 miljoner kronor högst 6 miljoner

kronor finge tagas i anspråk för finansiering av export av inhemska alster av jordbruk och fiske i enlighet med de särskilda riktlinjer, vilka av utskottet i förenämnda utlåtande därutinnan angivits. Än vidare beslöt riksdagen, att de premier, som enligt vad i utskottets utlåtande anförts borde erläggas, skulle överföras till en av riksgäldskontoret förvaltdad fond, från vilken skulle täckas såväl de förluster, som kunde uppkomma å ifrågavarande verksamhet, som ock administrationskostnader för det organ, som jämlikt Kungl. Maj:ts närmare bestämmande kunde komma att inrättas för verksamhetens handhavande.

Genom förordning den 26 juni 1933 (nr 429) lämnades sedermera i enlighet med riksdagens direktiv föreskrifter angående statsgaranti för exportkredit m. m., därvid bland annat stadgades, att prövning och avgörande av fråga om statsgaranti för exportkredit m. m. skulle ankomma på en av Kungl. Maj:t utsedd nämnd, exportkreditnämnden. Instruktion för denna nämnd utfärdades ävenledes den 26 juni 1933 (nr 430).

Sedan Kungl. Maj:t i proposition den 16 mars 1934, nr 256, väckt förslag om fortsatt bemyndigande för beviljande av statlig exportkreditgaranti under budgetåret 1934/1935, medgav 1934 års riksdag enligt dess skrivelse nr 309, att svenska staten finge under tiden till och med utgången av sistnämnda budgetår till belopp av högst 35 miljoner kronor — däri inberäknade de be-
lopp, vartill garantier beviljats eller kunde komma att före utgången av budgetåret 1933/1934 beviljas — iklädas betalningsansvar för till utlandet levererade inhemska alster av industri, jordbruk och fiske; tillika beslöt riksdagen, att de för ifrågavarande exportkreditgarantier givna bestämmelserna skulle i huvudsak oförändrade gälla, med beaktande dock av visst av riksdagen gjort uttalande rörande garantis maximibegränsning.

I anledning härav förordnade Kungl. Maj:t den 22 juni 1934 (Sv. förf.-saml. nr 345), att förordningen den 26 juni 1933 (nr 429) angående statsgaranti för exportkredit m. m. — vilken förordning gällde till och med den 30 juni 1934 — skulle, med viss ändrad lydelse av 4 och 5 §§, äga fortsatt giltighet efter sistnämnda dag till och med den 30 juni 1935.

Sedan 1935 års riksdag bifallit Kungl. Maj:ts i proposition den 8 mars 1935, nr 169, gjorda framställning om fortsatt bemyndigande för beviljande, i huvudsaklig överensstämmelse med då gällande bestämmelser, av statlig exportkreditgaranti under budgetåret 1935/1936, har Kungl. Maj:t den 15 juni 1935 (Sv. förf.-saml. nr 329) förordnat, att förordningen den 26 juni 1933, med däri genom förordning den 22 juni 1934 gjorda ändringar, skulle äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1936.

Enligt de sålunda meddelade föreskrifterna har exportkreditnämnden att, till den svenska exportens främjande, bevilja statsgaranti för den kredit, som av exportör lämnas vid försäljning till utlandet av inhemska alster av industri, jordbruk eller fiske. I särskilda fall kan statsgaranti även beviljas för entreprenadarbeten, som utföras i utlandet i förening med industrileveranser, ävensom för till utlandet levererade alster av svensk teknisk konsulterande verksamhet, särskilt då dylik verksamhet kan bliva av betydelse för

svensk export. Statsgarantin må i allmänhet högst avse, att ett belopp, uppgående till 60 procent av den av exportören lämnade krediten, kommer att inflyta. Detta innebär, att garantin upphör, så snart den procentuella andel av kreditbeloppet, som omfattas av garantin, influtit. I undantagsfall, då synnerligen starka skäl föreligga för att staten övertager en ökad risk, må dock procentsatsen höjas till 75 procent. Då fråga är om export av alster av jordbruk eller av fisk och fiskprodukter kan garantin utsträckas intill hela kreditbeloppet. I fall av denna art äger exportkreditnämnden även att helt eller delvis finansiera exporten genom köpesummans förskotterande.

Statsgarantin kan avse utebliven betalning av två olika huvudorsaker, nämligen dels i anledning av köparens insolvens, dels ock på grund av hinder för säljaren att erhålla betalning till följd av allmänt moratorium, valuta-spärr, andra valutarestriktioner eller liknande statliga åtgärder utomlands.

Sammanlagda beloppet av samtidigt utelöpande exportkreditgarantier, däri inberäknat vad staten — utan att återbetalning ägt rum — kan hava fått utgiva på grund av förskott eller beviljad garanti, får ej överstiga 35 miljoner kronor. Inom ramen härför kunna nyssnämnda utvidgade garantier respektive förskott till förmån för jordbruk och fiske uppgå till 6 miljoner kronor tillhoppa.

Under åberopande av den gjorda tidsbegränsningen av medgivandet att ikläda staten betalningsansvar av nu ifrågavarande art, anmodade jag genom skrivelse den 30 december 1935 exportkreditnämnden att avgiva yttrande, dels huruvida efter utgången av budgetåret 1935/1936 fortsatt bemyndigande för beviljande av statsgaranti för exportkredit m. m. kunde anses vara av behovet påkallat, dels ock, därest nämnden funne behov av dylikt bemyndigande föreligga, huruvida ändringar i gällande författningsbestämmelser med hänsyn till vunna erfarenheter av nämndens verksamhet kunde vara att förorda.

Genom remiss den 1 februari 1936 har exportkreditnämnden därjämte anmodats avgiva yttrande över en från styrelsen för Sveriges allmänna exportförening till handelsdepartementet inkommen, den 31 januari 1936 dagtecknad skrivelse, vari hemställes dels att nu gällande bestämmelser för exportkreditnämnden ändras därhän, att nämnden beredes möjlighet att efter prövning bevilja exportkreditgaranti upp till 75 procent av fakturabeloppet, och dels att vid export av gat- och kantsten den maximala exportkreditgarantin sättes till 85 procent av fakturabeloppet.

Slutligen har genom remiss den 18 februari 1936 till exportkreditnämnden överlämnats — för att tagas i övervägande vid avgivandet av det genom remissen den 1 februari 1936 infordrade utlåtandet — en den 15 februari 1936 dagtecknad skrivelse från 1935 års Blekingeutredning, däri, bland annat, ifrågasättes en höjning av exportkreditgarantin för gatstensindustrins produkter.

I förenämnda skrivelse den 31 januari 1936 har *styrelsen för Sveriges allmänna exportförening* i ärendet anfört följande:

Genom den ökade konkurrensen på världsmarknaden och de därigenom stegrade kraven på bättre kreditvillkor hade de länder, som förut infört statlig exportkreditgaranti av ena eller andra slaget, fortsatt att tillämpa dessa åtgärder till exportens främjande. Med hänsyn härtill ansåge styrelsen det vara synnerligen angeläget, att exportkreditsystemet även måtte för Sveriges vidkommande fortfarande bliva gällande.

Vid jämförelse mellan de förmåner, som genom den statliga exportkreditgarantin stode svenska exportörer till buds, och de, som tillförsäkrades våra utländska konkurrenter, konstaterade man, att dessa sistnämnda i flera fall finge sina egna risker betydligt mera begränsade än vad som med nu gällande bestämmelser i Sverige vore fallet. Detta hade särskilt sin grund i det förhållandet, att man i utlandet flerstädes läte den statliga garantin gå upp till en högre procentsats än i vårt land, nämligen ofta 75 procent mot här i allmänhet tillämpade 60 procent. Härtill komme emellertid den för utländska exportörer i flera länder, exempelvis England, gällande förmånen att exportkreditgarantin icke avsåge en viss procent av själva försäljningsbeloppet utan viss procent av den slutligt uppkommande förlusten. Det vore härav uppenbart, att våra exportörer, när konkurrens med sådana statliga villkor mötte, komme i en betydligt sämre ställning än de utländska företag, med vilka de hade att kämpa.

På grund härav framstode det som synnerligen önskvärt, att en förändring i nu gällande villkor för erhållande av exportkreditgaranti måtte införas, så att exportkreditnämnden erhöle befogenhet att efter prövning i varje särskilt fall kunna bevilja en exportkreditgaranti upp till 75 procent av fakturabeloppet.

Detta vore desto angelägnare på grund av den prisutveckling, som ägt rum sedan exportkreditsystemet införts i vårt land. Den vinstmarginal, som vid nämnda tidpunkt i en del fall hade förefunnits, hade nämligen på grund av den hårda konkurrensen blivit starkt beskuren.

Även efter genomförande av en dylik anordning skulle svenska statens risk bli betydligt mindre än i de länder, där exportkreditgaranti, som förut nämnts, gällde för viss procent på den slutligt uppkommande förlusten.

Med hänsyn härtill och till hittills vunna erfarenheter av det svenska exportkreditgarantisystemet föreställde sig styrelsen, att några betänkligheter av statsfinansiell art knappast behövde hysas mot den föreslagna utvidgningen, vars önskvärdhet för den svenska exporten styrelsen ville kraftigt understryka.

I sitt yttrande till kommerskollegium av den 1 mars 1935 rörande den fortsatta tillämpningen av det statliga exportkreditgarantisystemet i vårt land hade styrelsen särskilt med tanke på viss exportgren, nämligen stenindustrin, tillåtit sig föreslå, att exportkreditnämnden skulle få rättighet att, då alldeles speciella omständigheter föreläge, bevilja garanti upp till 75 procent av fakturabeloppet, vilket också sedermera hade införts i nu gällande bestämmelser. Trots detta hade tyvärr icke de företag, vilkas produktion och export utgjordes av gatsten och kantsten, kunnat använda sig av exportkreditgarantisystemet. På grund av de ekonomiska svårigheter, som drabbat de i nyssnämnda produktion sysselsatta företagen, och de ur social synpunkt beklagliga konsekvenser, som med anledning av den starkt beskurna exporten drabbat de landsdelar, från vilka vår stenexport försigginge, vore det en fråga av största vikt, att man på alla sätt sökte öka avsättningen av svensk gat- och kantsten i utlandet. En väg, som det här gällde att försöka, torde vara, att, som härmed föresloges, exportkreditnämnden erhöle befogenhet att efter prövning i varje särskilt fall vid export av gat- och kantsten låta den maximala exportkreditgarantin bliva 85 procent av fakturabeloppet.

På grund av vad som sålunda anförts finge styrelsen för Sveriges allmänna exportförening hemställa, att nu gällande bestämmelser för exportkreditnämnden ändrades därhän, att nämnden bereddes möjlighet att efter prövning bevilja exportkreditgaranti upp till 75 procent av fakturabeloppet, samt att vid export av gat- och kantsten den maximala exportkreditgarantin sattes till 85 procent av fakturabeloppet.

1935 års *Blekingeutredning* har i sin förberörda skrivelse den 15 februari 1936 bland annat framhållit den synnerliga önskvärdheten av att förutsättningar åter skapades för en svensk gatstensexport av större omfattning och i detta hänseende fäst uppmärksamheten bland annat å de möjligheter, som kunde ligga i en höjning av exportkreditgarantin till sådan storlek, att den med fördel kunde utnyttjas av gatstensindustrin.

I skrivelse den 5 maj 1936 har *exportkreditnämnden* avgivit det begärda yttrandet. Nämnden har däri till en början rörande sin hittillsvarande verksamhet meddelat bland annat följande: Intill utgången av april 1936 hade ansökningar om exportkreditgaranti beviljats för ett kreditbelopp å inalles 42.4 miljoner kronor. Inom detta belopp hade garantiförbindelser utställts för 32.4 miljoner kronor, därav statsgarantin omfattat 18.7 miljoner kronor. Den 30 april 1936 avsåge de utelöpande garantiförbindelserna krediter å tillhoppa 17.3 miljoner kronor, varav statens garanti omfattade 9.9 miljoner kronor. Garantierna avsåge ett 20-tal olika länder. I intet fall hade vid export av produkter av jordbruk och fiske förekommit garantigivning inbegripande hela kreditbeloppet, och ej heller hade förskott lämnats.

I fråga om behovet av fortsatt bemyndigande för beviljande av statlig exportkreditgaranti har nämnden därefter uttalat följande:

Då exportkreditgarantisystemet år 1933 infördes i Sverige, hade detta närmast motiverats av det då föreliggande, för vårt export brydsamma tidsläget och av behovet att, med hänsyn till de åtgärder i form av exportkreditgaranti o. d., som vidtagits i andra länder, från statens sida anstalter träffades till exportens stödjande. Sedan dess hade, som bekant, situationen för flertalet exportindustrier högst väsentligt förbättrats. Detta innebure dock icke, att hittillsvarande exporthinder bortfallit. Tvärtom kvarstode i många länder importförbud, kontingenteringsbestämmelser och valutarestriktioner, vilka alltjämt beredde de svenska exportörerna på ifrågavarande länder kännbara svårigheter. Knappast torde heller kunna sägas, att dessa hinder för det fria varuutbytet hittills visat tecken att minskas. Snarare syntes motsatsen kunna göras gällande. En annan beaktansvärd omständighet vore den fortgående tendensen till förlängda kredittider. Denna tendens vore särskilt framträdande ifråga om leveranser av mera betydande omfattning och torde i väsentlig mån sammanhänga med och hava befordrats av den mångenstädes växande användningen av statlig exportkreditgaranti, exportpremier, lån för finansiering av export m. fl. statliga åtgärder av liknande art.

Särskilt torde böra framhållas, att de exportbefrämjande anordningar av nu angivet slag, som vidtagits i med Sverige konkurrerande länder, såvitt nämnden bekant, i intet fall avvecklats, utan att tvärtom systemet under det senaste året ytterligare utbyggts i åtskilliga länder, bland annat genom höjning av garantiprocentsatsen.

På grund av vad sålunda anförts och då ett bortfallande vid utgången av

innevarande budgetår av den statliga exportkreditgarantin i vårt land säkerligen skulle medföra avsevärd olägenhet för vissa delar av den svenska exporten, finge exportkreditnämnden för sin del förorda, att nämndens verksamhet utsträcktes att omfatta även nästkommande budgetår.

Beträffande frågan, huruvida med hänsyn till nämndens erfarenheter ändringar i de för dess verksamhet gällande författningsbestämmelserna kunde vara att förorda, har nämnden utlåtit sig på följande sätt:

Vad anginge den av styrelsen för Sveriges allmänna exportförening gjorda framställningen om höjning av den normalt maximala garantiprocentsatsen från nuvarande 60 procent till 75 procent, tillåte sig nämnden erinra om, att nämnden redan i enlighet med medgivande av 1934 års riksdag ägde möjlighet att i undantagsfall ikläda staten garantirisk intill 75 procent. På grund av de starka restriktioner, som knutits till detta medgivande, hade emellertid sagda möjlighet utnyttjats i mycket begränsad utsträckning.

Som skäl för en ökad befogenhet för nämnden i förevarande hänseende hade exportföreningens styrelse i huvudsak hänvisat till dels de större förmåner, som på detta område stode våra utländska konkurrenter till buds, dels ock den prisutveckling, som ägt rum, sedan exportkreditgarantisystemet införts i vårt land, och som medfört, att den vinstmarginal, som då ofta förefunnits, numera vore starkt beskuren. Till stöd för sitt förslag hade styrelsen jämväl åberopat de hittills vunna erfarenheterna av exportkreditgarantisystemet i vårt land.

För egen del biträdde exportkreditnämnden förslaget att, när skäl därtill funnes föreligga, garantiprocentsatsen måtte kunna höjas på sätt exportföreningens styrelse ifrågasatt. Vid ståndpunktstagandet till detta spörsmål hade den omständigheten varit för nämnden avgörande, att ifrågavarande procent-sats regelmässigt vore högre utomlands än i Sverige. Sålunda kunde nämnas, att den statliga garantin kunde uppgå till 90 procent i Belgien, 85 procent i Danmark, 80 procent i Frankrike, 75 procent i England, Finland och Norge, 70 procent i Tyskland samt till olimiterad höjd, ehuru normalt 65 procent, i Tjeckoslovakien. Att märka vore ock, att medan exportören i Sverige stode en första risk, motsvarande skillnaden mellan kreditbeloppet och vad av staten garanterades, garantin i nämnda länder i regel avsåge uppkommen förlust, vilket i allmänhet vore väsentligt förmånligare för garantitagaren och i motsvarande grad mera riskfyllt för staten som garantigivare. Uppenbart vore emellertid, att varje höjning av garantiprocenten ökade statens förlustrisk. I detta sammanhang ville nämnden ock framhålla, att några alltför vittgående slutsatser knappast finge dragas av den omständigheten, att, vad anginge hittills avvecklade affärstransaktioner, nämndens verksamhet medfört ersättningskyldighet endast i ringa omfattning.

Därest den maximala garantiprocentsatsen på ifrågasatt sätt höjdes, innebure detta självfallet allenast ett bemyndigande för nämnden att i sin garanti-givning sträcka sig intill 75 procent. Hur långt man i de särskilda fallen borde gå, komme att bliva beroende på nämndens prövning. Nämnden komme vid denna prövning att taga hänsyn till förekommande omständigheter av olika slag, varvid särskilt vore av vikt att tillse, att garantin icke i något fall utsträcktes därhän, att den komme att omfatta även någon del av exportörens vinst. Framhållas borde i detta sammanhang, att det understundom kunde ligga i exportörens intresse att medgiva exportkreditnämnden regressrätt för viss del av garantibeloppet, om därigenom kunde möjliggöras en ur finansieringssynpunkt önskvärd höjning inom det föreskrivna maximum av garantiprocenten. Hinder mot ett dylikt anordnande av garantin torde icke möta.

Den av exportföreningens styrelse gjorda framställningen innebure tillika, att vid export av gatsten och kantsten exportkreditgarantin skulle kunna uppgå ända till 85 procent av kreditbeloppet. Som skäl härför hade hänvisats till de ekonomiska svårigheter, med vilka stenindustrin hade att kämpa, och till de ur social synpunkt beklagliga konsekvenser, som den starkt beskurna stenexporten medfört för vissa landsdelar.

Ehuru exportkreditnämnden ej kunde underlåta att hysa vissa betänkligheter mot att för särskilt slag av export speciella undantagsmedgivanden lämnades och att garanti skulle kunna ifrågakomma ända intill 85 procent, ville nämnden dock ej motsätta sig att så skedde, under förutsättning att förhållandena inom stenindustrin med nödvändighet ansåges påkalla denna särskilda form av långt gående exportstöd. Givetvis komme även ifråga om gat- och kantsten garantigivningens storlek ytterst att bliva beroende av prövning från fall till fall.

Efter att vidare hava framhållit, att det sammanlagda belopp, till vilket nämndens utelöpande exportkreditgarantier finge uppgå, 35 miljoner kronor, hittills hade befunnits tillräckligt, samt att nämnden icke ansåge sig hava anledning att nu begära beloppets utökande, har nämnden hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att exportkreditnämndens verksamhet måtte fortgå jämväl under nästkommande budgetår samt att i fortsättningen nu gällande bestämmelser för verksamheten alltjämt skulle äga tillämpning, varvid dock, då nämnden funne skäl därtill föreligga, den garanti nämnden kunde ikläda svenska staten måtte kunna utsträckas till 75 procent av lämnad kredit beträffande varor i allmänhet samt till 85 procent i fråga om gatsten och kantsten.

Statskontoret har i infortrat utlåtande den 7 maj 1936 förklarat sig icke hava någon erinran mot exportkreditnämndens framställning.

Kommerskollegium, som likaledes den 7 maj 1936 avgivit utlåtande i ärendet, har därvid anfört följande:

Vad först beträffade frågan om exportkreditgarantiverksamhetens fortsättande överhuvud taget ville kollegium understödja de yrkanden härom, som framställdes. Enligt kollegii förmenande hade den ifrågavarande verksamheten varit en god hjälp för våra exportindustrier under de brydsamma förhållanden på exportmarknaderna, som rått under senare år. Då man i främmande stater, som med oss konkurrerade på världsmarknaden, alltjämt bibehölle nämnda system, torde för närvarande anledning icke föreligga att från svensk sida avstå från att ge exportindustrin det handtag, som den statliga exportkreditgarantiverksamheten innebure. Kollegium ville alltså förorda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva att exportkreditnämndens verksamhet måtte fortgå jämväl under nästkommande budgetår.

Vad därefter anginge frågan om vissa utvidgningar av nämndens rätt att bevilja exportkreditgaranti, utvidgningar som i första hand hade föreslagits av Sveriges allmänna exportförening, ville kollegium jämväl understödja den gjorda hemställan, att ifrågavarande utvidgningar måtte komma till stånd. I första hand vore det härvid fråga om att bereda nämnden möjlighet att bevilja exportkreditgaranti upp till 75 procent av fakturabeloppet mot nuvarande normala maximigräns på 60 procent. Såsom av exportkreditnämndens utredning hade framgått, uppginge i ett flertal länder, där exportkreditgaranti beviljades, motsvarande procentsats till 75 procent och däröver. Där-

till komme att i ifrågavarande länder i regel ersättning lämnades med angivna procent av uppkommen förlust, medan hos oss exportören alltid stode en första risk motsvarande skillnaden mellan kreditbeloppet och det av staten garanterade beloppet. Denna olikhet innebure givetvis, att, även med en högsta procentsats av 75, den svenska exportören vore väsentligt sämre ställd än de utländska konkurrenterna.

Exportföreningen hade vidare hemställt, att vid export av gat- och kantsten den maximala exportkreditgarantin måtte sättas till 85 procent av fakturabeloppet. I sitt utlåtande hade exportkreditnämnden på denna punkt yttrat, att nämnden icke ville motsätta sig, att ifrågavarande höjning skedde, under förutsättning att förhållandena inom stenindustrin med nödvändighet ansåges påkalla denna särskilda form av exportstöd.

Kollegium ville vitsorda, att förhållandena inom stenindustrin alltfört vore synnerligen bekymmersamma och att det vore önskvärt, att staten i den mån så kunde ske lämnade sitt stöd för exporten. Medan exporten av gatsten under de gynnsamma åren 1927—1929 uppgått till cirka 800,000 à 850,000 ton per år, hade gatstensexporten 1935 sjunkit till i runt tal 90,000 ton och kantstensexporten, som under ifrågavarande gynnsamma år uppgått till 80,000 à 90,000 ton, hade sjunkit till omkring 24,000 ton. Under innevarande års fyra första månader hade dock en viss förbättring i avsättningsmöjligheterna kunnat konstateras: sålunda hade exporten under nämnda period 1936 jämfört med 1935 stigit, för gatsten från 39,900 ton till 52,400 ton och för kantsten från 7,400 ton till 8,450 ton. I runt tal hade sålunda gatstensexporten stigit med omkring 12,500 ton och kantstensexporten med cirka 1,000 ton.

Upplysningsvis ville kollegium tillägga, att för närvarande inom gat- och kantstensindustrin vore sysselsatta omkring 3,000 man, varav cirka 1,600 man arbetade på exportbeställningar och återstoden vore sysselsatt med tillverkning av sten på beställning av Statens steninköpskommitté eller för hemmamarknaden.

Även om en viss prishöjning kunnat, tack vare den under statlig medverkan genomförda exportregleringen, företagas, låge dock priserna fortfarande så till, att även en exportkreditgaranti upp till 85 procent vid flertalet försäljningar icke ens skulle täcka samtliga produktionskostnader. Då det vore önskvärt, att den svenska stenindustrin kunde få vinna avsättning på vissa marknader, där det utan en relativt långtgående kreditgaranti från statens sida näppeligen torde vara möjligt för exportören att finansiera exportaffärerna på egen hand, ville kollegium tillstyrka, att exportkreditnämnden erhöle möjlighet att för produkter av gat- och kantstensindustrin lämna exportkreditgaranti upp till 85 procent av fakturabeloppet.

*Departements-
chefen.*

Då exportbefrämjande anordningar av nu ifrågavarande slag alltjämt vidmakthållas i med Sverige konkurrerande länder samt ett upphörande av den statliga exportkreditgarantiverksamheten i vårt land säkerligen skulle medföra avsevärda olägenheter för vissa delar av den svenska exporten, anser jag mig böra, i likhet med de myndigheter som yttrat sig i ärendet, tillstyrka, att riksdagens bemyndigande utverkas till denna stödverksamhets fortsatta bedrivande under nästkommande budgetår. Lika med exportkreditnämnden förordar jag, att maximum för den sammanlagda kreditgarantisumman, däri inräknat de belopp, vartill garantier beviljats eller kunna komma att före utgången av nu löpande budgetår beviljas, bibehålles vid nu gällande belopp av 35 miljoner kronor.

I fråga om det nu tillämpade garantisystemet har exportkreditnämnden förordat sådan ändring, att nämnden, då densamma finner skäl därtill föreligga, skall äga ikläda svenska staten exportkreditgaranti upp till 75 procent av lämnad kredit beträffande varor i allmänhet samt 85 procent av kreditbeloppet i fråga om gatsten och kantsten. På de skäl, som till stöd härför anförts, förordar jag dessa förslag. Hittills gällande bestämmelser i övrigt torde böra bibehållas oförändrade.

Proposition i detta ärende torde jämlikt § 54 riksdagsordningen kunna avlätas utan hinder av att den för propositioners avlämnande till riksdagen i allmänhet stadgade tid gått till ända.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att svenska staten må, i överensstämmelse med av mig här förordade bestämmelser, under tiden till och med utgången av budgetåret 1936/1937 till belopp av högst 35 miljoner kronor — däri inberäknade de belopp, vartill garantier beviljats eller må komma att före utgången av nu löpande budgetår beviljas — iklädas betalningsansvar för till utlandet levererade inhemska alster av industri, jordbruk och fiske.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

N. Tolstoy.